

25.

Hemmelig.**Innst. S. A.****Innstilling fra finans- og tollkomiteen om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.**

(St. prp. nr. 6 — 1934.)

Til Stortinget.

Under behandlingen av innstillingen fra finans- og tollkomiteen om tollavgifter fra 1. juli 1933 (Budgett-innst. S. nr. 149 for 1933, jfr. St. prp. nr. 1 for s. år, kap. 2011) fattet Stortinget den 29. juni 1933 bl. a. følgende beslutning:

«Av hensyn til den internasjonale tollhvile under den økonomiske verdenskonferanse i London blir de forhøielser av tollen på artikler, som Stortinget har besluttet utover hvad der er foreslått i den kgl. prosisjon, inntil videre ikke å sette i kraft, men å hemmeligholde. Kongen bemyndiges til å sette dem i kraft så snart dertil er anledning under hensyntagen til tollhvilen.»

Beslutningen gjelder nedennevnte tariffposter (løpenumrene refererer sig til tolltariffen for budgett-terminen 1933—34):

1. Forhøielse av grunntollen for «Blyanter etc. 2. c., blyanter og blyantstifter ellers» (l.nr. 39) fra kr. 0,35 til kr. 0,80 pr. kg.

2. Forhøielse av grunntollen for «Fjær etc. 2. b. ellers» (l.nr. 181) fra kr. 0,25 til kr. 0,40 pr. kg.

3. Forandring av bestemmelsen om sesongtoll i anmerkningen under tariffens artikkel «Grønnsaker 1.», hvorved tomater (under l.nr. 250) skal inngå tollfritt i tiden fra 1. januar til 30. april mot nu 1. januar til 31. mai.

4. Gummiringer, også om heri finnes innlagt tråd eller vev, er utskilt som egen post fra l.nr. 263 med en grunntoll av kr. 0,50 pr. kg., mens grunntollen nu er kr. 0,30 pr. kg.

5. Tøisko med såler av gummielastikum er opført særskilt med en grunntoll av kr. 1,20 pr. kg., mens grunntollen nu er kr. 0,80 pr. kg., idet varen henhører under l.nr. 266.

6. Forhøielse av grunntollen for «Fajanse b. annet, herunder ekte eller etterlignet forgylt eller forsølvet» (l.nr. 325) fra kr. 0,20 til kr. 0,25 pr. kg.

7. Forhøielse av grunntollen for «Kurver 1. vesentlig av uavbarkede kvister» (l.nr. 396) fra kr. 0,12 til kr. 0,20 pr. kg.

8. Forhøielse av grunntollen for «Lim d. andre slags» (l.nr. 413) fra kr. 0,08 til kr. 0,10 pr. kg.

9. Forhøielse av grunntollen for klæsruller (under l.nr. 532) fra kr. 0,03 til kr. 0,05 pr. kg. ved at varen er overført til l.nr. 528.

10. Vridd, kortlenket kjetting til snekjeder, hvis ledd ikke overstiger 6 mm. i diameter, er utskilt som egen post fra l.nr. 530 med en grunntoll av kr. 0,05 pr. kg., mens varen nu er tollfri.

11. Forhøielse av grunntollen for osteløpe, normal, samt ostefarve (l.nr. 609) fra kr. 0,06 til kr. 0,15 pr. kg.

12. Uforarbeidede staver av bok er utskilt som egen post fra l.nr. 836 med en grunntoll av kr. 0,02 pr. kg., mens varen nu er tollfri.

13. Forhøielse av grunntollen på «vogner etc. 1. e., ytterdekker til gummiringer, felgbånd og massivringer for motorvogner» (l.nr. 893) fra kr. 0,30 til kr. 0,50 pr. kg.

Efter denne beslutning henstillet Finansdepartementet i skrivelse av 18. september 1933 til Utenriksdepartementet å treffe de foranstaltninger som Oslokonvensjonens bestemmelser og Norges tilslutning til den i anledning av den økonomiske verdens konferanse vedtatte tollhvile måtte nødvendiggjøre for at de foran omhandlede «betingede» tollforhøielser kunde settes i kraft.

Utenriksdepartementet har i den an-

ledning fremlagt en lengere redegjørelse om saken (inntatt i prp. side 2 til 18) hvortil henvises. Av denne redegjørelse vil det fremgå at Norge som medlem av verdenskonferansens organisasjonskomite var blandt innbyderne til tollhvilen. I proposisjonen understrekkes bl. a. at den stilling Norge gjennem mange år har inntatt til arbeidet for bedre handelspolitiske forhold og den store interesse som knytter sig hertil for alle deler av vårt næringsliv, gjorde det uundgåelig at den norske regjering både i London og i Genève måtte slutte seg til forslaget om tollvile mens verdenskonferansen varte. Imidlertid blev der begge steder gjort forbehold i anledning av proposisjonen om tolltariffen som ennå ikke var behandlet av Stortinget.

Forslaget om tollvile blev efter hvert tiltrådt av alle stater som var representert på den økonomiske verdenskonferanse.

Det forbehold som den norske delegasjon tilstillet konferansens president, uttaler bl. a. følgende: «I betraktnng av at flere land som har sluttet seg til tollhvilen, har gjort sin tiltredelse avhengig av forbehold av betydelig rekkevidde og viktighet, ønsker den norske regjering, som for sitt vedkommende er villig til inntil videre å opprettholde tollhvilen etter 31 juli 1933, å gjøre denne sin tilslutning til den avhengig av det forbehold at det står Norge fritt å treffe de forholdsregler som måtte ansees for nødvendige til beskyttelse av viktige næringsinteresser mot utenlandsk dumping.»

I løpet av august og september måned mottok imidlertid regjeringen meddelelse om at tollvileavtalen var blitt op sagt av flere land (Irland, Nederland, Sveits og Sverige), mens andre (Danmark og senere Frankrike) hadde tatt nye vidtgående for-

behold. Regjeringen fant derfor å burde opta til overveielse å søke de betingede tollforhøielser satt i kraft. Nogen opsigelse av avtalen fant regjeringen derimot lite ønskelig i fall for nogen av de andre innbydende makter hadde tatt et slikt skritt.

Ved underhåndsundersøkelse hos verdenskonferansens sekretariat blev det klargjort at de omhandlede tollendringer kunde gjennemføres i henhold til de ved tiltredelsen gjorte forbehold. Efter dette besluttet regjeringen å iverksette den av Stortinget trufne beslutning og under 30 oktober 1933 blev de forskjellige legasjoner anmodet om å gi de til Oslokonvensjonen sluttede land fornøden underretning i henhold til konvensjonens bestemmelser.

I sine svar på disse henvendelser har den danske, finske, nederlandske og svenske regjering fremholdt at iverksettelsen av de omhandlede tollforhøielser vil berøre viktige eksportinteresser i deres respektive land og derfor vil være egnet til å skade vareutvekslingen mellom disse og Norge. Der antydes også muligheten av motforanstaltninger fra enkelte Oslomakters side. Alle svarene går ut på en henstilling til den norske regjering om ikke å iverksette de omhandlede forhøielser i den norske tolltariff. I alt omfatter disse henstillinger ikke mindre enn 10 av de påtenkte 13 tollforhøielser.

Hvad de enkelte land anfører henvises til proposisjonen side 4 til 6. Til nærmere belysning av Norges handelspolitiske forhold til Oslomaktene hitsettes en, etter den offisielle norske handelsstatistikk utarbeidet opgave over handelsbalansen mellom Norge og hvert enkelt av disse land i de 4 siste år og i de 3 første kvartal 1 januar til 1 oktober 1933.

Norges handelsbalanse med Oslomaktene samt Tyskland, Storbritannia,
Tsjekkoslovakia, De Forente Stater og Japan.

	1929	1930	1931	1932	3 første kvart. 1/1—1/10 1933
Sverige	1 000 kr.				
Innførsel fra	96 951	89 429	88 727	58 332	39 855
Utførsel til	41 737	44 406	30 232	31 647	25 688
Innførseloverskudd i Sveriges favør . . .	55 214	45 023	58 495	26 685	14 167
Danmark					
Innførsel fra	65 207	73 840	69 785	33 980	21 301
Utførsel til	31 643	36 551	18 841	25 028	17 803
Innførseloverskudd i Danmarks favør . . .	33 564	37 289	50 944	8 952	3 498
Finnland					
Innførsel fra	1 484	1 998	1 839	3 115	2 789
Utførsel til	4 401	4 679	3 930	4 387	5 154
Innførseloverskudd i Norges favør . . .	2 917	2 681	2 091	1 272	2 365
Nederland					
Innførsel fra	48 846	43 675	34 595	29 215	15 821
Utførsel til	18 658	26 474	17 702	19 572	13 621
Innførseloverskudd i Nederlands favør . . .	30 188	17 201	16 893	9 643	2 200
Belgisk-Luxembourgske Union					
Innførsel fra	34 589	30 352	25 114	22 681	15 821
Utførsel til	31 731	24 894	16 865	19 693	13 621
Innførseloverskudd i Unionens favør . . .	2 858	5 458	8 249	2 988	2 200
Tyskland					
Innførsel fra	261 377	229 300	198 390	147 288	101 686
Utførsel til	97 946	81 774	54 176	68 774	50 832
Innførseloverskudd i Tysklands favør . . .	163 431	147 526	144 214	78 514	50 854
Tsjekkoslovakia					
Innførsel fra	8 867	9 534	9 914	9 120	4 374
Utførsel til	1 528	1 537	1 215	1 759	1 389
Innførseloverskudd i Tsjekkeslovakias favør	7 339	7 997	8 699	7 361	2 985
Storbritannia					
Innførsel fra	227 532	274 385	175 150	148 560	110 220
Utførsel til	203 074	173 271	130 974	143 635	82 243
Innførseloverskudd i Storbritannias favør .	24 458	101 114	44 176	4 925	27 977
De Forente Stater					
Innførsel fra	112 292	102 943	66 035	58 220	34 080
Utførsel til	73 576	55 121	33 099	50 949	43 684
Innførseloverskudd i De Forente Staters favør	38 716	47 822	32 936	7 271	9 604
					Norges favør
Japan					
Innførsel fra	1 579	2 983	1 279	1 190	1 721
Utførsel til	9 507	12 534	6 300	13 505	13 576
Innførseloverskudd i Norges favør	7 928	9 551	5 021	12 315	11 855

Av foranstående opgaver fremgår det at gjennemførelsen av de foreslalte tollforhøielser ikke alene vil virke hemmende på importen av de omhandlede varer fra Osommaktene, men at den også på det føleligste berører flere andre lands eksportinteresser. Blandt disse land først og fremst Tyskland, Storbritannia, Tsjekkoslovakia, De Forente Stater og Japan. Av de ovennevnte land har hittil hverken Danmark, Tyskland, Tsjekkoslovakia, De Forente Stater eller Japan op sagt tollhvilen.

I Belgia, hvor man i 1933 hadde forhøiet tollen på kryssfinér av furu fra 27 til 35 francs pr. 100 kg., har man etter henstilling fra norsk side innført den gamle tollsats, 27 francs pr. 100 kg.

Den belgiske regjering har dog gjort oprettholdelse av den nuværende belgiske toll på kryssfinér og furu (27 francs pr. 100 kg.), avhengig av at den norske toll på gummidekker ikke blir forhøyet. Ifølge norsk statistikk har eksporten av kryssfinér fra Norge til Belgia i de siste år opgått til:

1930		1931		1932		1933 jan.—nov.	
kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.
177 400	79 200	57 341	22 215	148 000 (ca. 250 m ³)	60 200	283 595	97 620

Som det vil sees, har eksporten av norsk kryssfinér til Belgia tiltatt i betraktelig grad i 1933. Ifølge skrivelse fra Handeldepartementet til Utenriksdepartementet av 4 november 1932 beregner Norges Trelastforbund den sannsynlige eksport av furukryssfinér til Belgia i perioden 1 mai 1933 til 1 mai 1934 til 1000 m³, hvilket skulle svare til ca. 30 pct. av Norges samlede eksport av kryssfinér.

I forbindelse med disse spørsmål bemerker departementet, at de foreslalte tollforhøielser fra norsk side er motivert ut fra rene beskyttelseshensyn. Fiskalt sett har de kun liten eller ingen betydning. Dessuten er de ment å inngå som permanente satser i den norske tolltariff (med undtagelse av tollforhøielsen på «blyanter etc.» som finans- og tollkomiteen anbefaler gjennemført som midlertidig opfostringstoll). Når de først er blitt iverksatt og har virket i nogen tid, vil det være ytterst vanskelig for den norske regjering å samtykke i nogen nedsettelse av de omhandlede tollsatser enten for å imøtekommee protester og kanskje undgå motforanstalter fra utlandets side, eller for derved å opnå tilsvarende innrømmelser til fordel for

norske varer i vedkommende land. Å børve de angeldende norske bedrifter den beskyttelse som disse tollforhøielser måtte bety for dem etterat de kanskje måtte ha utvidet sin drift og i det hele tatt innrettet sig under forutsetningen av at de også i fremtiden vilde fortsette med å arbeide i ly av den nye toll, vilde være å sette dem i en langt vanskeligere stilling enn den hvor de for tiden befinner seg.

Dertil er det å bemerke at en sådan «prutningspolitikk» kun lite vilde stemme med de prinsipper som den norske regjering hittil har fulgt under forhandlinger til ordning av Norges handelsforbindelser med fremmede land. Det har ganske visst hendt at vi under sådanne forhandlinger er blitt tvunget til å yde kompensasjoner — også i form av tollnedsettelse til opnåelse av tilsvarende fordeler for den norske eksport, men den norske regjering har hittil kun motvillig gått med på en sådan byttepolitikk, og det vil bety en prinsipiell kursforandring om man nu forhøier enkelte av de norske tolltariffsatser med den eventualitet for øie at disse tollforhøielser vil kunne benyttes som prutningsmon under fremtidige forhandlinger med utlandet.

De industrielle interesser som de om

handlede tollforhøielser har til hensikt å tilgodese synes ikke nasjonaløkonomisk sett å kunne tillegges så stor betydning at de på nogen måte opveier de alvorlige handelsspolitiske betenkelsigheter som gjennemførelsen av disse tollforhøielser støter på. De norske industrigrener, hvis virksomhet og avsetning på det hjemlige marked ønskes beskyttet mot den utenlandske konkurransen, omfatter forholdsvis få bedrifter. En hel del av dem som har virket i nogen år, har hittil gitt ganske tilfredsstillende resultater og kan på ingen måte sies å lide nød. Flere av disse bedrifter innskrenker sig ikke til å arbeide for det hjemlige marked, men produserer også med eksport for øie. Å yde industrielle foretagender som selv deltar i konkurransen på utenlandske markeder, ytterligere beskyttelse for deres produksjon i form av forhøiede tollsatser, vilde unekteelig fremstille sig som lite naturlig i vedkommende fremmede lands øine. Det er nok så at flere av de bedrifter det her gjelder er forholdsvis nye foretagender, men mesteparten av de produkter de tilvirker blev tidligere overhodet ikke fremstillet her i landet, og deres produksjonsvirksomhet spiller i det hele tatt en nokså beskjeden rolle i den nasjonale husholdning. Så ønskelig det enn var å kunne yde disse nye bedrifter den tollbeskyttelse de måtte trenge, må dog deres interesser vike for det langt viktigere hensyn som bør tas til skibsfarten og eksportnæringene.

Efter det av Utenriksdepartementet foran anførte vil Finansdepartementet tilråde at de «betingede» tollforhøielser ikke settes i kraft, idet man med nevnte departement finner at de næringsinteresser som knytter sig til omhandlede tollforhøielser ikke på nogen måte opveier de ulemper i handelsspolitiske henseende som deres gjennemførelse må befryktes å ville innebære. Departementet uttaler dog ved proposisjonen om tollavgifter for næste termin å ta opp til ny behandling mulige forandringer forsåvidt angår de poster hvor det måtte kunne skje uten vesentlige ulemper i handelsspolitiske henseende.

Komiteen anser det meget beten-

kelig at regjeringen helt har undlatt å sette Stortingets beslutninger i kraft, og finner ikke de grunner som regjeringen har anført for dette fyldest gjørende.

Stortingets vedtak den 29 juni 1933 om at tollforhøielser på artikler ut over hvad der var foreslått i den kgl. proposisjon inntil videre ikke skulle settes i kraft, men bli å hemmeligholde, var alene diktert av hensyn til den økonomiske verdenskonferanse i London. Kongen ble derfor bemyndiget til å sette tollforhøielsene i kraft så snart dertil er anledning under hensyntagen til tollhvilen.

De vedtatte tollforhøielser kunde derfor gjennemføres i henhold til de forbehold Norge har tatt, og denne opfatning av forbeholdenes rekkevidde er også blitt bekref tet ved underhåndsundersøkelser hos verdenskonferansens sekretariat.

Overensstemmende med Oslokonvensjonens bestemmelser sendte regjeringen deretter varsel om tollforhøielsene til Oslomaktene. De innsigelser og antydninger om repressalier som dette varsel foranlediget, kan dog ikke frita regjeringen for å iverksette en stortingsbeslutning. Det er mulig at regjeringen i henhold til grunnlovens § 17 ved kgl. resolusjon kunde ha fattet beslutning om å utsette iverksettelsen inntil Stortinget trådte sammen. Komiteen forstår meget vel regjeringens vanskelige stilling og at de handelsspolitiske hensyn for den måtte veie tungt; men denne side av saken må Stortinget forutsettes å ha tatt i betraktning da beslutningen ble fattet.

Tross den langt fremskredne tid finner komiteen at følgende satser, som ikke i særlig grad har støtt på vanskeligheter, bør settes i kraft straks!

3. Forandring av bestemmelsen om sesongtoll i anmerkningen under tariffens artikkel «Grønnsaker 1.», hvorved tomater (under l.nr. 250) skal inngå tollfritt i tiden fra 1 januar til 30 april mot nu 1 januar til 31 mai.

7. Forhøielse av grunntollen for «Kurver 1. vesentlig av ubarkede kvister» (l.nr. 396) fra kr. 0,12 til kr. 0,20 pr. kg.

9. Forhøielse av grunntollen for klæs-

ruller (under l.nr. 532) fra kr. 0,03 til kr. 0,05 pr. kg. ved at varen er overført til l.nr. 528.

10. Vridd, kortlenket kjetting til snekjeder, hvis ledd ikke overstiger 6 mm. i diameter, er utskilt som egen post fra l.nr. 530 med en grunntoll av kr. 0,05 pr. kg., mens varen nu er tollfri.

Under behandlingen av denne sak har komiteen også drøftet spørsmålet om innførelse av en importregulering for enkelte varesorter for å beskytte norsk arbeide og produksjon mot dumping eller lignende skadelig konkurransen.

Resultatet av komiteens overveielser er blitt at i de tilfelle hvor tollforhøielser har vanskelig for helt å kunne tilgodese og beskytte norsk produksjon, så finner den samlede komite det tilrådelig at der forsøksvis bør gåes til en begrensning av importen ved innførelse av en kontingentering.

I hvilken utstrekning en sådan begrensning av importen det blir nødvendig å iverksette er det på forhånd vanskelig å fastslå, men komiteens flertall, Alvestad, Bergsvik, Braadland, Haavardstad, Hognestad, Hornsrud, Moseid og Jul. B. Olsen, vil her peke på at der straks bør innføres en importregulering for følgende varesorter: Gummisko, snesko, gummistøvler, kalosjer, fjær og dun og fajanse.

Kontingentene bør fastsettes på grunnlag av importen 1932. Dette komiteflertall vil derfor foreslå at regjeringen bemyndiges til straks å iverksette de foranstaltninger som finnes nødvendig for å begrense importen for disse varers vedkommende.

Ovennevnte komiteflertall med undtagelse av Braadland vil likeledes foreslå at tollforhøien for l.nr. 266. Tøisko med såler av gummielastikum hvor grunntollen nu er kr. 0,80 pr. kg. forhøies til kr. 1,20 pr. kg.

Denne forhøieelse foreslåes satt i kraft straks.

Et mindretall Braadland og Moseid optar dessuten forslag om å sette ikraft de besluttede tollforhøielser for

4. Gummiringer, også om heri finnes innlagt tråd eller vev, er utskilt som egen post fra l.nr. 263 med en grunntoll av kr. 0,50 pr. kg. mens grunntollen nu er kr. 0,30 pr. kg.

13. Forhøieelse av grunntollen for «Vogner etc. l. e. ytterdekker til gummiringer, felgbånd og massivringer for motorvogner» (l.nr. 893) fra kr. 0,30 til kr. 0,50 pr. kg.

Komiteens medlemmer: formannen, Bruun, Bærøe, Lund og Strand er principielt av den opfatning at de i forelegget omhandlede tollforandringer trods stortingsbeslutningen av juni 1933 ikke nu bør settes i kraft såvel av hensyn til de vanskeligheter som dette vil kunne medføre som fordi man nu står foran behandlingen av dette års tollproposition, hvor man forutsetter at også disse tariffnumre blir omhandlet.

Nevnte medlemmer har dog funnet å kunne slutte sig til forslaget om at de i forelegget som nr. 3 (tollfrihetssesongen for tomater), nr. 7 (l.-nr. 413), nr. 9 (under l.-nr. 532) og nr. 10 (snekjettinger fra l.-nr. 530, straks settes i kraft.

De andre numre bør sees nærmere på og særlig bør spørsmålet om ikke en importregulering vil være vel så effektiv som tollforhøieelse, og dertil kanskje by på mindre handelspolitiske vanskeligheter. Således skulde etter vår mening dette særlig gjelde nr. 5, tøisko med gummisåler (l.-nr. 266), men her har flertallet foreslått tollforhøien iverksatt, og begge deler lar sig vel neppe forsvare.

Importregulering er ikke noget ønskelig middel å anvende, — dets et av avstengningspolitikkens nye sørelige utslag, — men den kan også for oss bli nødvendig å ty til i tilfeller hvor en unaturlig stor import til unaturlig lave priser truer norsk produksjon.

På forhånd å si hvilke varer som i tilfelle kan bli gjenstand for importregulering vil nevnte medlemmer ikke innlate sig på.

Istedenfor den bemyndigelse som flertallet foreslår i punkt 3 vil nevnte medlemmer forbeholde sig å opta følgende forslag:

«Det henstilles til Regjeringen snarest å forelegge for Stortinget forslag om import-

regulering for varer som er gjenstand for unaturlig stor import til skade for norsk produksjon.»

Komiteen forutsetter at Regjeringen ved tolltariffens forberedelse i år påny optar spørsmålet om de øvrige tollforhøielser til fornøyet behandling.

Under henvisning til foranstående innstiller komiteen til Stortinget å fatte sådan

beslutning:

I.

De forhøielser av tollen på artikler som Stortinget 29 juni 1933 har besluttet ut over hvad der er foreslått i St. prp. nr. 1 for 1933, kap. 2011, om tollavgifter, blir straks å sette i kraft straks for følgende posters vedkommende:

1. Forandring av bestemmelsen om sesongtoll i anmerkningen under tariffens artikkel «Grønnsaker 1.», hvorved tomater (under l.nr. 250) skal inngå tollfritt i tiden fra 1 januar til 30 april mot nu 1 januar til 31 mai.
2. Tøisko med såler av gummielastikum opføres særskilt med en grunntoll av kr. 1,20 pr. kg.
3. Forhøien av grunntollen for «Kur-

ver 1», vesentlig av ubarkede kvister fra kr. 0,12 til kr. 0,20 pr. kg.

4. Forhøielse av grunntollen for klæsruller fra kr. 0,03 til kr. 0,05 pr. kg. ved at varen overføres til Metaller II C — i arbeide — 13.

5. Vridd, kortlenket kjetting til snekjeder, hvis ledd ikke overstiger 6 mm. i diameter utskilles som egen post fra l.nr. 530 med en grunntoll av kr. 0,05 pr. kg.

II.

Det henstilles til regjeringen ved tolltariffens forberedelse i år påny å opta spørsmålet om de øvrige tollforhøielser til fornøyet behandling.

III.

Regjeringen bemyndiges til straks å iverksette de foranstaltninger som finnes påkrevet for å beskytte norsk produksjon mot skadelig konkurranse.

Oslo i finans- og tollkomiteen den 27 februar 1934.

Ivar Lykke,   **Anton Alvestad,**
formann.   ordfører.

K. Bergsvik,
sekretær.